

... a po wojnie robili kariery

Barbara Bernfeld

Było ich tak wielu, że nie sposób wymienić wszystkich: konformistów, karierowiczów, tchórzy i wreszcie zbrodniarzy.

Ponad 2300 aktywnych w życiu politycznym RFN osób – w tym prezydenta W trzeciej edycji *Braunbuch. Kriegs Kriegs- und Naziverbrecher in der Bundesrepublik und in Westberlin. Staat, Wirtschaft, Verwaltung, Armee, Justiz, Wissenschaft*, Berlin, 1968¹, wymieniono nazwiska aktywnych w RFN: 20 ministrów i sekretarzy stanu, 189 generałów, admirałów i oficerów w armii RFN albo w sztabie NATO i urzędników w Ministerstwie Wojny, 1118 wysokich urzędników wymiaru sprawiedliwości, prokuratorów i sędziów, 244 urzędników na kierowniczych stanowiskach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ambasadach i konsulatach, 300 wyższych funkcjonariuszy policji i pracowników konstytucyjnych organów ochrony. Wszyscy oni aktywnie uczestniczyli wcześniej w życiu politycznym Niemiec nazistowskich².

¹ W 1965 r. zaprezentowano w Berlinie *Wschodnim Braunbuch. Kriegs Kriegs- und Naziverbrecher in der Bundesrepublik und in Westberlin. Staat, Wirtschaft, Verwaltung, Armee, Justiz, Wissenschaft* (Brunatna księga. Zbrodniarze wojenni i nazistowscy w Republice Federalnej – w państwie, gospodarce, administracji, wojsku, wymiarze sprawiedliwości, nauce). W pierwszej edycji wymieniono posiadane przez 1800 aktualnych liderów biznesu, polityków i czołowych urzędników Republiki Federalnej Niemiec stopnie posiadane w SS i zajmowane funkcje w nazistowskich urzędach, w trzeciej edycji z 1968 r. nawet ponad 2300 osób – w tym 15 ministrów i sekretarzy stanu, 100 generałów i admirałów Bundeswehry, 828 sędziów, prokuratorów i wysokich urzędników sądowych, 245 wyższych urzędników Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz 297 wyższych funkcjonariuszy policji i pracowników konstytucyjnych organów ochrony. Informacje zostały szczegółowo udokumentowane oświadczeniami i cytatami z archiwów sądowych, wojskowych i Gestapo, częściowo z faksymiliami w obciążających dokumentach (V. Nees, *Kriegs- und Naziverbrecher in der frühen Bundesrepublik*, <https://www.wsws.org/de/articles/2015/07/04/brau-j04.html>). W odpowiedzi na te publikacje pojawiły się podobne w Berlinie Zachodnim i RFN, dotyczące narodowo-socjalistycznej przeszłości państwowych i partyjnych przedstawicieli NRD (*Braunbuch*, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Braunbuch>). W żadnym innym bońskim ministerstwie nie było po 1949 r. tylu zatrudnionych byłych członków NSDAP jak w Ministerstwie Sprawiedliwości. W 1973 r. w bońskim Ministerstwie było 170 kierowników wydziałów, podwydziałów i sekcji. 53% z nich to byli członkowie NSDAP”. To konkluzja niezależnej komisji naukowej ogłoszona w dokumencie „Die Akte Rosenberg”. Co piąty „z tych 170 prawników na kierowniczych stanowiskach w Ministerstwie Federalnym to były członek SA a 16% z nich pracowało we wcześniejszym Ministerstwie Sprawiedliwości Rzeszy. Według raportu, liczba byłych członków NSDAP zatrudnionych w ministerstwie w badanym okresie 1949/1950-1973 r. wynosiła średnio znacznie ponad 50% procent, a były departamenty ministerstwa, w których zatrudnionych ich było w niektórych okresach nawet ponad 70%”. Miało to fatalne konsekwencje. «Obciążało, utrudniało i opóźniało nowy demokratyczny początek. Wiele przepisów prawnych zostało tylko powierzchownie „denazyfikowanych”. Do dziś w aktach prawnych można znaleźć sformułowania i idee wywodzące się z okresu przedwojennego. Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości pomogło ludobójcom i zbrodniarzom wojennym, systematycznie zapobiegając, by ich oskarżono (dpa, sk, *Viele Nazi-Juristen zogen direkt ins Bundesjustizministerium um*, <http://www.zeit.de/wissen/geschichte/2016-10/nationalsozialismus-bonner-republik-bundesjustizministerium-akte-rosenburg>; zob także APA/AFP, *Nazi-Juristen dominierten nach 1945 deutsches Justizministerium*, <https://diepresse.com/home/zeitgeschichte/5099217/NaziJuristen-dominierten-nach-1945-deutsches-Justizressort>).

² Cała książkę można znaleźć w internecie: *Braunbuch. Kriegs- Und Naziverbrecher In der Bundesrepublik und in Westberlin. Staat, Wirtschaft, Verwaltung, Armee, Justiz*, https://archive.org/stream/braunbuchBRD/braunbuch_djvu.txt

W Internecie można znaleźć listę byłych członków NSDAP, będących równocześnie również członkami SS lub SA, a po wojnie uczestniczących w życiu politycznym Niemiec Zachodnich³.

* * *

Karl Heinrich Lübke (1894-1972). 2. prezydent RFN w latach 1959-1969.

W latach 1939-1945 pracował jako inżynier geodezyjny i kierownik budowy w firmie architektoniczno-inżynierskiej Walter Schlempp, która była do dyspozycji *Generalnego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla stolicy Imperium* Alberta Speera. Działalność Lübkego była związana z miastem Neu Staßfurt, dokąd, do podziemnego szybu, miała zostać przeniesiona fabryka samolotów. W tym celu zostały zbudowane przez firmę Schlempp pod dowództwem Lübke baraki, w których później umieszczono więźniów obozów koncentracyjnych.

Będąc członkiem sztabu *Jägerstab* (*Jägerstab* – był organem zarządzającym niemieckim uzbrojeniem lotniczym) Lübke, pracując dla firmy Schlempp, był odpowiedzialny od 1944 r. za decentralizację i przeniesienie do pomieszczeń podziemnych (U-Verlagerung) warsztatów samolotowych. W opuszczonych szybach kopalni w pobliżu Bernburga i Neu-Staßfurt, około 2000 więźniów z obozów satelickich obozu koncentracyjnego Buchenwald było wykorzystywanych przy transporcie i robotach betonowych. Niektórzy więźniowie przebywali w szybie na głębokości 420 metrów przez wiele miesięcy i wielu z nich nie przeżyło⁴.

Jednym słowem, był budowniczym nazistowskich obozów koncentracyjnych i zaufanym gestapo. Jako komisarz ds. Rozmieszczania siły roboczej w tajnych projektach zbrojeniowych „Trzeciej Rzeszy” był współodpowiedzialnym za zbrodniczy system eksterminacji zabijania ludzi nieludzką pracą.

* * *

Walter Scheel (1919–2016). 4. prezydent RFN w latach 1974-1979.

³ *Liste ehemaliger NSDAP-Mitglieder, die nach Mai 1945 politisch tätig waren*, https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_ehemaliger_NSDAP-Mitglieder,_die_nach_Mai_1945_politisch_t%C3%A4tig_waren

⁴ Zob. *Heinrich Lübke*, https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_L%C3%BCbke

13.11.1978 r. magazyn informacyjny *Der Spiegel* podał do wiadomości, że Scheel oświadczył, iż w grudniu 1942 r. otrzymał – będąc na froncie – informację w sprawie przyjęcia go do partii NSDAP, chociaż nigdy nie wniósł wniosku o członkostwo. Zgodnie z artykułem *Die Zeit* z 17.11.1978 r. Scheel twierdził, że nie pamięta, czy złożył podanie o przyjęcie⁵. W wywiadzie z 2010 r., w gazecie *Osnabrücker Zeitung*, na pytanie dziennikarza, czy to prawda, że był członkiem NSDAP, Scheel odpowiedział: *Nie. Od dnia, od kiedy Niemcy i Francja toczyły ze sobą wojnę, byłem do końca wojny żołnierzem sił powietrznych (Luftwaffe). Żołnierzowi Wehrmachtu prawo zabraniało członkostwa w NSDAP. Nawiasem mówiąc, członkostwo NSDAP nie wchodziło dla mnie w rachubę*⁶. Niezależna Komisja Historyków – MSZ skrytykowała w opublikowanym przez nich w październiku 2010 r. raporcie badań to, że Scheel dopiero po latach przejęcia przez niego funkcji ministra spraw zagranicznych (w czasie, kiedy kanclerzem był W. Brandt) przyznał się do członkostwa w NSDAP⁷.

* * *

Karl Carstens (1914–1992), 5. prezydent RFN 1979-1984.

Ab 1933 r. był członkiem SA, a od 1940 r. także NSDAP. Później uzasadniał tę decyzję stwierdzeniem, że został przez reżim nazistowski zmuszony pod groźbą niekorzyści zawodowej. Po wojnie był często ostro krytykowany. Jego wiarygodność była szczególnie wątpliwa, ponieważ od 1934 roku był członkiem oddziału paramilitarnego⁸.

Kiedy Beate Klarsfeld⁹ 8.11.1968 r. publicznie spoliczkowała nazistę i kanclerza Kiesingera, wytłumaczyła swój niezwykle czyn następująco: „Jeśli chcesz usunąć nazistów z życia publicznego, musisz zacząć od najbardziej wpływowego człowieka w państwie. Jeśli Kiesinger zrezygnuje, nigdy więcej nie będziemy mieć nazistowskiego kanclerza. To będzie początek denazyfikacji”. Beate Klarsfeld pomyliła się. Kiesinger nie wycofał się z życia politycznego, natomiast dziesięć lat później nazista Karl Carstens został prezydentem

⁵ Zob. *Walter Scheel*, https://de.wikipedia.org/wiki/Walter_Scheel#Parteimitgliedschaften

⁶ *Scheel: Verständnis für Horst Köhler*, <https://www.noz.de/lokales/osnabrueck/artikel/152856/scheel-verstandnis-fur-horst-kohler>

⁷ Zob. *Walter Scheel*, https://de.wikipedia.org/wiki/Walter_Scheel#Parteimitgliedschaften

⁸ Zob. *Biographie Karl Carstens Lebenslauf*, https://www.was-war-wann.de/politik/bundespraesidenten/karl_carstens.html; zob. także *Weizsäcker's Brüche stärkten seine Autorität*, <https://www.welt.de/politik/deutschland/article136986413/Weizsaeckers-Brueche-staerkten-seine-Autoritaet.html>

⁹ *Niemiecka dziennikarka znana z działalności na rzecz wyjaśniania i rozliczania nazistowskiej przeszłości. Dzięki dokumentacji, którą zebrała wraz z mężem Sergem Klarsfeldem, zwróciła uwagę opinii publicznej na wielu żyjących jeszcze zbrodniarzy nazistowskich, takich jak Kurt Lischka, Alois Brunner, Klaus Barbie, Ernst Ehlers czy Kurt Asche (Beate Klarsfeld)*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Beate_Klarsfeld.

Republiki Niemiec. Carstens jest przykładem tego, jak dobrze funkcjonowały po wojnie zespoły brunatnych band. Sam dopiero co zdenazyfikowany, pomagał innym członkom partii z NSDAP wybielać ich fałszywymi opiniami. Jego był nauczyciel prawa, Bernhard Hinrichs, w czasie „Trzeciej Rzeszy” był sędzią w specjalnym sądzie (Sondergericht) w Bremie. Sondergericht Bremen był jednym z najbardziej przerażających instrumentów nazistowskiego terroru z jego nieludzkimi wyrokami. Carstens wystawił mu kurtuazyjną opinię, co było bez wątpienia przestępstwem porównywalnym z niezaprzyśiężonym fałszywym oświadczeniem. Dzięki swojemu protegowanemu Karlowi Carstensowi, Bernhard Hinrichs objął stanowisko przewodniczącego Wyższego Sądu Administracyjnego w Bremie¹⁰.

* * *

Konrad Adenauer (1876–1967) 1. kanclerz RFN w latach 1949-1963.

Dr. Konrad Adenauer zapelniał swój gabinet byłymi wysokimi rangą nazistami: Hansem Globke, Theodorem Oberlanderem, Waldemarem Kraftem, Franzem Josefem Straussem, Karlem Maria Hettlage itd. Jakie były tego powody? Według moich badań istnieją dwa wiarygodne wyjaśnienia:

Życiorys Konrada Adenauera, podobnie jak wiele upiększonych życiorysów, miał brązowe plamy. Dr Konrad Adenauer był zdania, że naziści byli lepszymi Niemcami i prawdziwymi patriotami, w przeciwieństwie do tych Niemców, którzy byli w ruchu oporu lub wyemigrowali w czasach nazistowskich. Na nazistach można było polegać, gdy chodziło o minimalizację roszczeń odszkodowawczych i reintegrację okupowanych terytoriów. Adenauer zawsze miał wielką sympatię dla morderczych gangów SS. Wynika to jasno z następujących dokumentów. w październiku 1955 r. tak pisał kanclerz dr Adenauer do posła FDP, generała w stanie spoczynku. von Manteuffela, który podobnie jak jego koledzy z frakcji, wstawiał się za członkami organizacji SS:

„Od dawna wiem, że żołnierze Waffen SS byli przyzwoitymi ludźmi. Ale jak długo nie jesteśmy suwerenni, zwycięzcy decydują o tym, tak więc nie mamy możliwości żądać rehabilitacji... Niech Pan wyjaśni ludziom wyraźnie, że Waffen-SS nie strzelali do Żydów, ale

¹⁰ A. Jordan, *Die Mörder des „Dritten Reichs“*, http://www.gelsenzentrum.de/deutsche_nazi_karrieren.htm; zob. także *Entnazifizierung der Justiz gescheitert, Doktorarbeit von Gabriele Rohloff: Richter am Bremer Sondergericht und ihre Karrieren nach 1945*, <http://blog.justizfreund.de/entnazifizierung-der-justiz-gescheitert-doktorarbeit-von-gabriele-rohloff-richter-am-bremer-sondergericht-und-ihre-karrieren-nach-1945/>

będąc wybitnymi żołnierzami byli postrachem dla Sowietów...”. Podpisane dr Konrad Adenauer, Bundeskanzler¹¹.

* * *

Ludwig Erhard (1897–1977) 2. Kanclerz RFN w latach 1963- 1966.

Pracował jako konsultant do spraw gospodarczej integracji zaborów Austrii, Polski i Lotaryngii. Od 1942 r. do 1945 r. kierował Instytutem Badań Przemysłowych (Institut für Industrieforschung) finansowanym przez przemysł grupy narodowej (Reichsgruppe Industrie). Od końca 1942 r. zajmował się tam gospodarczym planem powojennym. W 1944 roku napisał w imieniu Reichsgruppe Industrie memorandum w sprawie finansowania wojny i konsolidacji zadłużenia (Kriegsfinanzierung und Schuldenkonsolidierung), w którym zawarł refleksje dotyczące odbudowy gospodarki po wojnie m.in. zalecił obniżkę waluty¹².

* * *

Kurt Georg Kiesinger (1904–1988); 3. kanclerz RFN w latach 1966-1969.

Kiesinger dołączył do NSDAP już pod koniec lutego 1933 r. ponieważ był w grupie młodych naukowców, którzy zostali *zarażeni ideologią nazistowską i silnym niemieckim oghupianiem więc entuzjastycznie przyłączyli się do narodowych socjalistów*¹³. Kiesinger należał także do Narodowosocjalistycznego Korpusu Motorowego SA NSKK). W swoich wspomnieniach twierdzi, że chciał zapobiec ekscesom i wstąpił do NSDAP, by zmienić ich ideologię. Twierdził także, że jego motywem było zwalczanie antysemickiej propagandy rasowej. Jego biograf, Philipp Gassert, uważa to za niewiarygodne.

W przeciwieństwie do jego zaprzeczeń w 1947 roku, nazwisko Kiesingera znajduje się w archiwach wojennych Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Był bliskim współpracownikiem Ribbentropa. W latach 1940-1945 był zastępcą szefa działu propagandy w ministerstwie spraw zagranicznych. Wywierał decydujący wpływ na nazistowską propagandę, kierował podburzaniem do pogromu Żydów za granicą i pomagał przez radio organizować 5. kolumnę Hitlera. Kiesinger pozostał członkiem NSDAP do 1945 roku¹⁴.

* * *

¹¹ A. Jordan, *op.cit.*

¹² A. Jordan, *op.cit.*, zob. także *Ludwig Erhard*, https://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig_Erhard

¹³ A. Jordan, *op.cit.*

¹⁴ Zob. *Kurt Georg Kiesinger*, https://de.wikipedia.org/wiki/Kurt_Georg_Kiesinger

Hans-Dietrich Genscher (1927–2016). Minister Spraw Wewnętrznych w latach 1968-1974. Minister Spraw Zewnętrznych w latach 1982-1992.

Mając 17 lat został w 1944 roku członkiem NSDAP. Genscher twierdził, że nie podpisał żadnego wniosku o przyjęcie do partii. Rzeczywiście, takiego wniosku w archiwach federalnych, które obecnie przechowują karty członkowskie NSDAP, nie ma. *Jest jedynie karta z nazwiskiem Genschera, na której zarejestrowano datę zgłoszenia 18 maja 1944 r. i jego wcześniejsze przyjęcie do partii z 20 kwietnia 1944 r., w dniu 55. urodzin Adolfa Hitlera. Pomijając to, nazwisko Genschera pojawia się jeszcze tylko raz: w „spisie nazwisk” kart przyjęć, który został wysłany przez naczelnictwo okręgu (Gauleitung) w Halle w dniu 23 sierpnia 1944 r. do naczelnictwa Rzeszy (Reichsleitung) NSDAP w Monachium. O egzystencji karty członkowskiej Genscher dowiedział się podobno dopiero na początku lat 70-tych. Był już wtedy ministrem Spraw Wewnętrznych w rządzie koalicyjnym Willego Brandta. Jak powiedział Genscher dziennikarzowi M. Herwigowi, kolega partyjny z FDP poinformował go, że istnieje podkładka. W związku z tym formalnie zapytałem o to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, a oni następnie mi ją dostarczyli.*

Genscher zatrzymał informację o swojej przeszłości dla siebie. Jego legitymacja członkowska została usunięta z głównego pliku w Berlin Document Center (BDC) i przypadła – podobnie jak legitymacje partyjne innych czołowych polityków niemieckich – w sejfie biura szefa amerykańskiego. To była wtedy powszechna praktyka¹⁵.

* * *

Berthold Konrad Hermann Albert Speer (1905-1981). Niemiecki architekt, faworyt Hitlera, organizator zbrojenia w czasach nazizmu. Od 1942 r. minister Zbrojenia i Amunicji w Rzeszy.

W 1931 r. wstąpił do NSDAP. W tym samym roku został członkiem SA, a rok później przeniósł się z SA do SS.

W procesie norymberskim został skazany na 20 lat więzienia. Po zwolnieniu go z więzienia w 1966 r. był w stanie prowadzić beztroskie życie. Źródłem dochodów były dochody z książek i wywiadów. Regularnie sprzedawał również potajemnie kolekcje sztuki

¹⁵ M. Herwig, „Und die Größe ist gefährlich, und der Ruhm ein leeres Spiel“, <https://www.stern.de/politik/deutschland/hans-dietrich-genscher-und-das-heikle-kapitel-seiner-nsdap-mitgliedschaft-6775028.html>; Zob. także A. Jordan, *op.cit.*

pochodzące rabunków nazistowskich. Za prawo pierwodruku fragmentów z książki wspomnieniowej otrzymał Speer od *Die Welt* 600 000 marek¹⁶.

* * *

Heinz Reinefarth (1903-1979). Zbrodniarz wojenny.

Od 1932 członek NSDAP, SS-Gruppenführer i Generalleutnant Waffen-SS. Od 5 sierpnia 1944 r. jego oddziały brały udział w walkach na Woli. W ciągu kilku dni wymordowały w masowych egzekucjach ok. 50 tysięcy cywilnych mieszkańców Warszawy. Jedyne general SS z czasów III Rzeszy, który po wojnie objął urząd polityczny na szczeblu kraju związkowego zachodnich Niemiec. W latach 1951-1967 burmistrz miasta Westerland, w 1958-1967 poseł do landtagu w Szlezwiku-Holsztynie. Nigdy nie poniósł odpowiedzialności karnej za swoje zbrodnie.

Dopiero w 2014 r. w Westerlandzie zawisła tablica, na której mieszkańcy miasta napisali m.in.: „Zawstydzeni oddajemy pokłon jego ofiarom”. (...) Nigdy nie stanął przed sądem za rzeź mieszkańców Warszawy. Żył spokojnie w Niemczech jako szanowany obywatel. Dlaczego mu się udało, próbuje wyjaśnić historyk Philipp Marti w swojej książce „Sprawa Reinefartha”.¹⁷

* * *

Rudolf Bilfinger (1903-1996). Jeden z wielu morderców z za biurka.

Już wiosną 1923 r. wstąpił do NSDAP. Na początku 1934 r. wstąpił do służby cywilnej w Württembergii, a następnie w maju 1934 r. przeniósł się do policji w Stuttgarcie. Już w listopadzie tego samego roku został przeniesiony do Centralnego Urzędu Policji Państwowej do Berlina. W powstającym Głównym Urzędzie Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA) przejął dział I B1 (organizacja SiPo¹⁸).

¹⁶ Albert Speer, https://de.wikipedia.org/wiki/Albert_Speer

¹⁷ P. Marti, *W 1944 mordował Polaków. Jego historia pokazuje, jak trudno było RFN zrozumieć winę nazistów*, <http://weekend.gazeta.pl/weekend/1,152121,20498897,w-1944-mordowal-polakow-jego-historia-pokazuje-jak-trudno.html> Zob. także A. Jordan, *op.cit.: Heinz Reinefarth*, https://de.wikipedia.org/wiki/Heinz_Reinefarth; zob. także J. Faßbender, *Nichts gewußt, alles vergessen*, <http://www.zeit.de/1988/48/nichts-gewusst-alles-vergessen>; *Jeśli na wysokich stanowiskach w Niemczech było tyle ludzi z nazistowską przeszłością, to ilu musiało być ludzi z nazistowską przeszłością na niższych stanowiskach, wiadomo, że w SS było trochę generałów, ale najczęściej nie-generałów. Generałowie podejmowali decyzje i są odpowiedzialni za zbrodnie, ale zapewne rzadko kiedy sami zabijali (w zabiciu 20 tys. do 50 tys. cywili na Woli brali udział przede wszystkim prości podwładni).*

¹⁸ SiPo – Sicherheitspolizei: służba bezpieczeństwa.

Od września do grudnia 1940 r. był szefem administracji przy dowódcy Policji do spraw Bezpieczeństwa i SD (BdS) w Krakowie. Po powrocie do RSHA został kierownikiem grupy II A (Organizacja i Prawo). W tej funkcji uczestniczył w 1942 r. w kilku konferencjach dotyczących „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” w Wannsee. Od czerwca do grudnia 1943 r. był szefem grupy operacyjnej SD w Toulouse we Francji. A w latach 1944/45 był ponownie szefem administracji w krakowskiej Policji do spraw Bezpieczeństwa i SD.

Po wojnie był internowany i Francuzi skazali go na 8 lat więzienia. Po przebyciu kary wrócił do Niemiec. Otrzymał pracę w sektorze państwowym i z czasem awansował na Radcę Wyższego Sądu Administracyjnego w sądzie administracyjnym Badenii-Wirtembergii w Mannheimie¹⁹.

* * *

Josef Schafheutle (1904-1973). Jeden z wielu morderców z za biurka.

Niemiecki prawnik w okresie narodowego socjalizmu był urzędnikiem ministerialnym w Ministerstwie Sprawiedliwości Rzeszy, a po wojnie w Federalnym Ministerstwie Sprawiedliwości.

Uczestniczył w opracowywaniu specjalnego prawa karnego politycznego i prawa karnego procesowego, między innymi dotyczącym rozporządzenia o przyspieszeniu postępowania w sprawach o zdradę z 1933 r., rozporządzenia w sprawie powołania sądów specjalnych z 1933 r., prawa o powołaniu i wprowadzeniu w życie kary śmierci z 1933 r. Od listopada 1936 r. Do 1941 r. był dyrektorem sądu okręgowego w Karlsruhe, pozostając jednocześnie zatrudniony w Ministerstwie Sprawiedliwości Rzeszy, gdzie w 1941 r. został radcą wyższego szczebla. W czasie II wojny światowej pełnił funkcję prawnego doradcy w Departamencie Prawa Wojskowego (Justiziare der Heeresrechtsabteilung) w Dowództwie Wojskowym w Wehrmachcie przy sądzie dywizji nr 143.

I taki człowiek, który siedząc za biurkiem współuczestniczył w tworzeniu morderczego prawa, wykorzystywał swoją wiedzę po wojnie jako dyrektor ministerialny w Federalnym Ministerstwie Sprawiedliwości.

Nazwisko Schafheutle znajduje się w *Braunbuch. Kriegs- und Naziverbrecher in der Bundesrepublik – in Staat, Wirtschaft, Verwaltung, Arme, Justiz, Wissenschaft* (Brunatna

¹⁹ Zob. *Rudolf Bilfinger*, https://de.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Bilfinger

księga. Zbrodniarze wojenni i nazistowscy w Republice Federalnej – w państwie, gospodarce, administracji, wojsku, wymiarze sprawiedliwości, nauce)²⁰.

* * *

Eduard Dreher(1907-1996). W okresie nazizmu pierwszy prokurator w trybunale specjalnym w Innsbrucku. Był tam zastępcą prokuratora generalnego.

Był współodpowiedzialny za wiele wyroków śmierci z nieistotnych przyczyn.

Po wojnie znalazł się w Ministerstwie Federalnym Sprawiedliwości w departamencie II Prawo karne i procedury (Abteilung II für Strafrecht und Verfahren). Został głównym sędzią w Ministerstwie Federalnym od *Dużych reform prawa karnego* i był wydawcą znanych komentarzy Schwarz-Dreher, później Dreher, następnie Dreher-Tröndle, później Tröndle-Fischer (teraz Fischer).

Nazwisko Dreher znajduje się w *Braunbuch. Kriegs- und Naziverbrecher in der Bundesrepublik – in Staat, Wirtschaft, Verwaltung, Armee, Justiz, Wissenschaft*²¹ oraz w *Die Akte Rosenberg – Das Bundesministerium der Justiz und die NS-Zeit*²².

* * *

Hans Karl Filbinger (1913-2007).Premier Badenii-Wirtembergii w latach 1966-1978. premier rządu Badenii-Wirtembergii w latach 1971-1979, jeden z zastępców przewodniczącego CDU w latach 1973-1979.

Filbinger, to okrutny nazistowski sędzia, który jeszcze na krótko przed niemiecką kapitulacją, nadal skazywał ludzi na śmierć z powodu dezercji, a później, w 1978 r., już jako premier, powiedział: „To, co było właściwe, nie może być dzisiaj złe”. Od 1933 r. do 1936 r. był członkiem Narodowo-Socjalistycznego Niemieckiego Związku Studenckiego (NSDStB), a od 1934 r. do 1937 r. członkiem SA. W 1937 r. Filbinger dołączył do NSDAP.

Afera w jego sprawie zaczęła się w lutym 1978 r. powództwem Filbingera o zaniechanie (*Unterlassungsklage*) przeciwko pisarzowi Rolfowi Hochhuth, który publicznie nazwał go *okrutnym prawnikiem*. Później odkryto cztery wyroki śmierci, które Filbinger

²⁰ *Josef Schafheutle*, https://de.wikipedia.org/wiki/Josef_Schafheutle

²¹ *Eduard Dreher*, https://de.wikipedia.org/wiki/Eduard_Dreher

²² *Die Akte Rosenberg – Das Bundesministerium der Justiz und die NS-Zeit*, s. 7, https://www.bmjv.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Akte_Rosenburg_Geschichtsband_1.pdf?__blob=publicationFile&v=19, s. 19.

wydał będąc sędzią wojskowym marynarki wojennej w latach 1943 i 1945. Początkowo zaprzeczył trzem z nich, a potem twierdził, że o nich zapomniał, ale dalej twierdził, że postąpił zgodnie z prawem. W obliczu rosnącej krytyki publicznej stracił poparcie CDU, do której należał od 1951 roku i jako premier podał się do dymisji 7 sierpnia 1978 r.

W 1979 r. CDU Badenii-Wirtembergii mianowało go swoim honorowym przewodniczącym. W czasie kadencji Filbinger protegował i promował licznych przyjaciół i byłych członków partii NSDAP. W 1979 r. założył prawicowe centrum nauki Weikersheim, które prowadził przez pewien czas, i w którym starzy- i neonaziści masowo przebywali. W 2003 r., z okazji 90. urodzin, został uhonorowany przez premiera Badenii-Wirtembergii Erwina Teufela (CDU), w uroczystej ceremonii z przyjęciem w pałacu Ludwigsburg, podczas gdy na zewnątrz, poza bramą, demonstranci protestowali przeciw hołdowaniu honorowego prezesa CDU i okrutnego prawnika, Filbingera²³.

Do końca życia uważał się za ofiarę nagonki medialnej.

* * *

Hans Globke (1898-1973). Komentator praw norymberskich. Jeden z najważniejszych urzędników rządowych i najbliższych współpracowników Adenauera.

Mimo, że nigdy nie został członkiem NSDAP, uczestniczył w 1933 r. w opracowaniu ustawy o rozwiązaniu pruskiej Rady Stanu i innych ustaw dotyczących stopniowego wycofywania organów parlamentarnych w Prusach. W 1936 r. był komentatorem praw norymberskich. *W komentarzu swoim propaguje poczucie przynależności do „rasowo jednorodnego narodu niemieckiego” i proponuje dyskryminację wszystkich osób „obcej krwi”, przede wszystkim Żydów, jako rasowo gorszych”²⁴.*

Po wojnie był najpierw wiceprezydentem Urzędu Kontroli Państwowej Nadrenii Północnej-Westfalii. W 1949 r. sekretarzem w Kancelarii Federalnej. W 1950 r. kierownikiem Departamentu Spraw Wewnętrznych. Pomimo ostrych protestów ze strony opozycji i części niemieckiej prasy ze względu na nazistowską przeszłość, kanclerz Konrad Adenauer mianował go sekretarzem stanu w 1953 r. i trzymał go na tym stanowisku pomimo wielokrotnych żądań dymisji. Globke był jednym z najważniejszych urzędników rządowych i

²³ A. Jordan, *Die Mörder des „Dritten Reichs“*, http://www.gelsenzentrum.de/deutsche_nazi_karrieren.htm zob. także *Hans Filbinger*, https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_Filbinger oraz *Filbinger-Affäre*, <https://de.wikipedia.org/wiki/Filbinger-Aff%C3%A4re>

²⁴ Zob. *Hans Globke 1893 – 1973*, <https://www.hdg.de/lemo/biografie/hans-globke.html>

najbliższych współpracowników Adenauera w młodej Republice Federalnej. W 1963 r. Globke został skazany zaocznie na dożywotnie więzienie w NRD, co było powodem, że w 1963 roku zmuszony został poddać się do dymisji²⁵.

* * *

Karl Maria Hettlage (1902-1995). Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów.

W 1933 r. był jednym z założycieli Niemieckiej Narodowej Akademii Socjalistycznej dla Niemieckiego Prawa. *SS Hauptsturmführer* w *Wermachcie*). Był generalnym doradcą firmy „Mittelbau GmbH”, podległej Speerowi filii przedsiębiorstwa „Armstkontor GmbH”, był ekspertem finansowym ds. Projektów obrony obozów koncentracyjnych w departamencie broni i członkiem zarządu Commerzbanku, który dostarczył ponad 3 miliony reichsmarek pożyczek na rzecz nazistowskich projektów zbrojeniowych oraz – niewolniczą pracą więźniów obozów koncentracyjnych – zarobił ponad 74 miliony reichsmarek. Pod jego kierownictwem dzierżawione przez Żydów mieszkania zostały skatalogowane, a akta później wykorzystane przez Gestapo jako podstawa żydowskich list deportacyjnych.

Był współodpowiedzialny za śmierć więcej niż 20 000 więźniów obozu koncentracyjnego, którzy pracując w strasznych warunkach w przemyśle zbrojeniowym masowo umierali. Do 1951 r. nadal znajdował się w zarządzie Commerzbanku, gdzie wykorzystał okazję, by zniszczyć liczne akty obciążające bank i pozwolić, by zyski z czasów wojny Commerzbanku zniknęły z bilansów. W 1956 r. został dziekanem Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu w Moguncji, w 1959 sekretarzem stanu w rządzie federalnym Adenauera. Był członkiem licznych komitetów, naukowym doradcą Federalnego Ministerstwa Finansów, przewodniczącym rady nadzorczej, dyrektorem generalnym *Wirtschaftsberatungs-AG*, radcą doradczym Fundacji Fritza Thyssena, zastępcą przewodniczącego *Treuhand-AG*, itd. W 1967 r. został sekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów pod przewodnictwem Straußa. W 1967 r., podobnie jak wielu byłych nazistów, także i ten przestępca został odznaczony przez Federalną Republikę Federalną Niemiec Wielkim Krzyżem Zasługi z Gwiazdą i Wstęgą²⁶.

* * *

Adolf Heusinger (1897-1982). Generał nazistowskiego Wehrmachtu.

²⁵ A. Jordan, *Die Mörder des „Dritten Reichs“*, http://www.gelsenzentrum.de/deutsche_nazi_karrieren.htm

²⁶ A. Jordan, *op.cit.* Zob. także *Karl Maria Hettlage*, https://de.wikipedia.org/wiki/Karl_Maria_Hettlage#Zeit_des_Nationalsozialismus

Adolf Heusinger, był razem z generałem nazistowskim Hansem Speidelem, pierwszym dowódcą Bundeswehry, a od 1957 r. pierwszym inspektorem generalnym Bundeswehry²⁷.

* * *

Ernst Boje Ehlers (1909-1980). Zbrodniarz wojenny.

Już w 1928 r. (według innych źródeł w 1931 r.) wstąpił do NSDAP, a w 1932 r. do SS. W 1938 r. został kierownikiem II działu w Głównym Urzędzie Bezpieczeństwa Rzeszy. Po zdanym egzaminie na asesora w 1941 r. wstąpił do Gestapo w lipcu tego samego roku i został szefem brukselskiego wydziału policji w dziale bezpieczeństwa i SD do końca 1943 r. Od początku 1944 r. był „komisarzem szefa policji bezpieczeństwa i SD” przy komendancie wojskowym Belgii, i północnej Francji w Brukseli. W 1942 r. zostało zorganizowane w koszarach w Dossin w Mechelen wiele transportów do obozu koncentracyjnego Auschwitz. Za wszystkie te transporty odpowiedzialny był major SS Ehlers. Za „zasługi” otrzymał Złotą Odznakę Partyjną. Z ogólnej liczby 998 deportowanych w pierwszym transporcie 570 stanowili mężczyźni i 428 kobiet, w tym 140 dzieci. [...] 254 deportowanych zostało natychmiast zamordowanych po przybyciu do Auschwitz, w tym wszystkie 140 dzieci. Po tej deportacji nastąpiło jeszcze 26 dalszych transportów.

Po wojnie Ehlers mieszkał we Fryburgu-Łabie pod swoim prawdziwym nazwiskiem. Najprawdopodobniej czuł się bezpieczny i w 1957 r. złożył podanie o przyjęcie go na stanowisko asystenta sędziego w sądzie administracyjnym Schleswig, gdzie został zatrudniony. Po zaledwie dwóch latach został powołany do Rady Sądu Administracyjnego. W Szlezwiku-Holsztynie znalazło pracę wielu innych byłych nazistowskich zwolenników, zwłaszcza w wymiarze sprawiedliwości. Intensywne badania przeprowadzone przez paryskiego prawnika Serge'a Klarsfelda i jego żony Beate doprowadziły do wyjaśnienia tożsamości i miejsca zamieszkania Ehlersa. Centralne Biuro Administracji Państwowej Wymiaru Sprawiedliwości w dochodzeniu zbrodni narodowosocjalistycznych (Zentrale Stelle der Landesjustizverwaltungen zur Aufklärung nationalsozialistischer Verbrechen) osiedlonego w Ludwigsburgu niedaleko Stuttgartu, które od początku lat 60. prowadziło dochodzenie przeciwko Ehlersowi, wysłało do sądu w Szlezwiku pytanie, czy niejaki Ernst Ehlers jest zatrudniony w sądzie w Szlezwiku. Początkowo przełożony Ehlersa zaprzeczał temu. Dopiero, gdy w 1967 r. Centrala w Ludwigsburgu przesłała prokuratorowi w Kilonii wyniki przesłuchań wstępnych i prasa podjęła ten temat, sądownictwo Szlezwik-Holsztyn

²⁷ A. Jordan, *op.cit.*

wszczęło dochodzenie. Jednak dopiero w październiku 1972 r. prokuratura wniosowała o wszczęcie postępowania przygotowawczego. Wniosek został przyjęty rok później, w październiku 1973 r. W lutym 1975 r. ostatecznie prokurator w Kilonii wniósł oskarżenie przeciwko Ehlersowi w sądzie okręgowym Flensburgu. *Jednak 27 stycznia 1976 r. Sąd Rejonowy w Flensburgu odmówił wszczęcia rozprawy z tego powodu, że oskarżonemu nie można dowieść zorganizowanych zabójstw deportowanych Żydów. [...] W maju tego samego roku żydowscy demonstranci z Belgii, w towarzystwie ekipy telewizyjnej z Brukseli i Beate Klarsfeld, zajęli dom Ernsta Ehlersa w Schleswigu. Z okna wywieszono baner z żądaniem: „Jak najszybciej skazać nazistowskiego zbrodniarza Ehlersa, odpowiedzialnego za śmierć 25 000 belgijskich Żydów”. [...] Po odwołaniu prokuratury I Senat karny wyższego sądu okręgowego w Schleswigu uchylił decyzję sądu rejonowego w dniu 1 marca 1977 r. i przekazał sprawę do sądu okręgowego w Kielu. Przeciwno tej decyzji Ehlers złożył skargę konstytucyjną uzasadniając, że zostanie pozbawiony prawnego sędziego [gesetzlicher Richter: prawo do prawnego sędziego (a dokładniej sędziego zgodnie z prawem ustalonego), jest podstawowym prawem sprawiedliwości, które stanowi, że w przypadku sporów sądowych i procesów sądowych należy z góry ustalić, który sąd i który sędzia jest właściwy]. Federalny Trybunał Konstytucyjny odmówił przyjęcia apelacji z braku wystarczających perspektyw powodzenia. [...] Krótko przed oficjalnym rozpoczęciu głównego procesu Ehlers popełnił samobójstwo²⁸.*

* * *

Waldemar Erich Kraft (1898-1977). Realizował program wypędzania polskich rolników z Wielkopolski w latach 1939–1941.

Kraft wstąpił do NSDAP w 1943 r. Po ataku Niemiec hitlerowskich na Polskę w uznaniu jego zasług został mianowany 13 listopada 1939 r. Hauptsturmführerem SS. Był specjalistą od spraw rolnictwa m.in. w II Urzędzie (*Volkstumsreferat: dział Folkloru*) przy Głównym Urzędzie Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA) a także w Izbie Rolniczej w Poznaniu. Pełniąc te funkcje realizował program wypędzania polskich rolników z Wielkopolski w latach 1939–1941 oraz osiedlania na ich miejscu Niemców przesiedlonych z Rumunii, krajów bałtyckich i ZSRR w ramach akcji Powrotu do Rzeszy.

Po wojnie został członkiem Bloku Wszechniemieckiego/Związku Wypędzonych ze Stron Ojczystych i Pozbawionych Praw (Gesamtdeutscher Block/Bund der Heimatvertriebenen und

²⁸ Zob. *Ernst Ehlers (SS-Mitglied)*, [https://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Ehlers_\(SS-Mitglied\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Ehlers_(SS-Mitglied))

Entrechteten, GB/BHE), którego federalnym przewodniczącym został w 1951 r. W 1956 roku dołączył do CDU. Kraft był wicepremierem, ministrem finansów i ministrem sprawiedliwości w Szlezwiku-Holsztynie. 20.10.1953 r. Adenauer wprowadził go do gabinetu na stanowisko ministra do spraw nadzwyczajnych Niemiec²⁹.

W 1956 r. został odznaczony Orderem Zasługi Republiki Federalnej Niemiec, jedynym orderem Republiki Federalnej Niemiec nadawanym przez władze federalne za zasługi osobom cywilnym.

* * *

Theodor Oberländer (1905-1998). Zbrodniarz wojenny.

Oberländer wstąpił do partii NSDAP 1.5.1933 r., był SA-Obersturmbannführerem na Pomorzu. *W roku 1941 był oficerem łącznikowym Abwehry przy złożonym z Ukraińców i Niemców batalionie „Nachtigall” pułku Brandenburg. Następnie (koniec roku 1941 i rok 1942) Oberländer był organizatorem i pierwszym dowódcą Oddziału Specjalnego Bergmann. Współpracował wówczas blisko z gen. Ernstem Köstringiem. W latach 1942 i 1943 opracował dwa memoriały, w których sprzeciwiał się polityce Ericha Kocha wobec Ukraińców, prowadzonej w Reichskommissariat Ukraine. W czerwcu 1943 r. opracował memorandum Przymierze czy eksploatacja dotyczącej polityki niemieckiej na Wschodzie. Heinrich Himmler chciał go postawić za to przed sądem wojennym. Uratowała go przed tym interwencja Köstringa. Oberländer musiał jednak zrzec się komendy nad Oddziałem Bergmann i został zwolniony ze służby w Wehrmachcie. Do roku 1945 pracował na uniwersytecie w Pradze. W listopadzie 1944 r. zgłosił się ochotniczo do Wehrmachtu i został przydzielony do sztabu łącznikowego Wehrmachtu z dowództwem ROA i gen. Andriejem Własowem³⁰.*

Po wojnie był najpierw członkiem FDP, a następnie współzałożycielem i przewodniczącym rewanżystowskiego Bloku Wszechniemieckiego/Związku Wypędzonych ze Stron Ojczystych i Pozbawionych Praw (Gesamtdeutscher Block/Bund der Heimatvertriebenen und Entrechteten, GB/BHE) w Bawarii. W 1955 r. wstąpił do CDU. W 1957 r. Adenauer zatrudnił go w swoim gabinecie jako ministra Federalnego Ministerstwa do spraw Wypędzonych, Uchodźców i Ofiar Wojny. W tym czasie, jako minister federalny w rządzie Adenauera, wspierał i promował znacznymi sumami swoich dawnych kolegów z

²⁹ Zob. Waldemar Kraft, https://pl.wikipedia.org/wiki/Waldemar_Kraft; także Waldemar Kraft, <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-25657470.html>, oraz A. Jordan, *op.cit.*

³⁰ Theodor Oberländer, https://pl.wikipedia.org/wiki/Theodor_Oberl%C3%A4nder

partii NSDAP i ich nazistowskich organizacji. Oberländer był współzałożycielem prawicowo-ekstremistycznego Towarzystwa dla Wolnego Dziennikarstwa (GfP), które według raportu o ochronie konstytucji jest *najważniejszym prawicowym, ekstremistycznym, kulturalno-politycznym stowarzyszeniem*. „*Towarzystwo Wolnego Dziennikarstwa podżega na Żydów, bagatelizuje Holocaust, kwestionuje morderstwa 6 milionów Żydów i nieustannie propaguje prawicową ideologię ekstremistów. Był współzałożycielem jednostki „Słowik” (Nachtigall) i doradcą dowództwa, jeśli nie dowódcą. Jego dokładna rola w tej zbrodniczej jednostce, która dokonała straszliwych masakr na miejscowej ludności żydowskiej we Lwowie i na Ukrainie od 30 czerwca do 7 lipca 1941 r. pozostaje niejasna do dziś. Oberländer został w 1960 r. zaocznie skazany na dożywocie przez najwyższy sąd NRD za zbrodnie wojenne. W związku z zarzutami wysuniętymi przeciwko niemu i wyroku Oberländer podał się za radą Adenauera w 1960 r. do dymisji z wysokimi odprawami i emeryturami. 18 czerwca 1986 r. Franz Josef Strauss nadał Oberländerowi, przekonанemu antysemitom i naziście, Bawarski Order Zasługi jako „wyraz uznania i wdzięczności”³¹.*

* * *

Karl Schiller (1911-1994). Minister federalny Gospodarki, następnie federalny minister Gospodarki i Finansów.

Do dnia dzisiejszego (wrzesień 2006 r.) SPD, tak zwana Socjaldemokratyczna Partia Niemiec, nie wspomina o nazistowskiej przynależności jej wybitnych członków. Schiller został członkiem SA, później dołączył do NSDAP i był również członkiem Narodowosocjalistycznego Związku Docentów (NS-Dozentenbund). W 1946 r. wstąpił do SPD.

Powojenna kariera Schillera:

- w rządzie kraju związkowego Hamburg: 1948–1950 Departament Gospodarki i Transportu;
- w rządzie kraju związkowego Hamburg: 1950–1953 Departament Gospodarki i Transportu;
- od 1956 do 1958 r. rektor Uniwersytetu w Hamburgu;
- w rządzie kraju związkowego Berlin: 1959–1963 Senator ds. Ekonomicznych i kredytowych;
- w rządzie kraju związkowego Berlin: 1963–1965 Senator ds. Ekonomicznych i kredytowych;

³¹ A. Jordan, *op.cit.*

- od 1964 r. do 1972 r. członek zarządu SPD;
- w rządzie Kurta Georga Kiesingera: 1966–1969 Minister gospodarki i technologii;
- w pierwszym rządzie Willy'ego Brandta: 1969–1972 Minister gospodarki i technologii i Minister finansów.

Podobnie jak wielu byłych nazistów został odznaczony przez Republikę Federalną Niemiec (...) najwyższym orderem Republiki Federalnej Niemiec, Wielkim Krzyżem Zasługi z Gwiazdą i Wstęgą³².

* * *

Hans Speidel (1897-1984). Będąc generałem Bundeswehry był od kwietnia 1957 r. do września 1963 r. głównodowodzącym alianckimi siłami lądowymi w Europie Środkowej.

Generał nazistowskiego Wehrmachtu. Reprezentował Republikę Federalną Niemiec w latach 1954/55 w negocjacjach o wejście do NATO. 22 listopada 1955 r. został mianowany szefem Departamentu Sił w Ministerstwie Obrony. 14 czerwca 1957 r. został awansowany na generała czterogwiazdkowego. Speidel, będąc generałem Bundeswehry był od kwietnia 1957 r. do września 1963 r. głównodowodzącym alianckimi siłami lądowymi w Europie Środkowej (COMLANDCENT – Commander Allied Land Forces Central Europe) z siedzibą w zamku Fontainebleau we Francji i zapewnił sprawną integrację Bundeswehry w NATO. W generale Charlesie de Gaulle'u miał nieprzejednanego przeciwnika politycznego i z powodu jego nacisków został z NATO na początku września 1963 r. zwolniony³³.

* * *

Fritz Ernst Fischer (1912-2003). Zbrodniarz wojenny. Lekarz.

Do SS wstąpił w lutym 1934 r., do NSDAP 3 lata później. W 1939 r. został przeniesiony do Waffen-SS i przydzielony do szpitala SS w Hohenlychen. [...] W obozie koncentracyjnym Ravensbrück podejmował wraz z Percy Treite różne eksperymenty sulfonamidowe na uwięzionych tam kobietach. W maju 1943 r. opuścił obóz koncentracyjny i poszedł na front. Został ranny, amputowano mu prawe ramię (1944 r.). [...] W procesie lekarzy w Norymberdze 20 sierpnia 1947 r. Fischer został skazany na dożywocie za eksperymenty sulfonamidowe i eksperymenty na kościach, mięśniach, odnową nerwów i przeszczepami kostnymi. W 1951 r. wyrok sądu wojskowego został przez wysokiego komisarza USA Johna

³² A. Jordan, *op.cit.* oraz Karl Schiller, https://de.wikipedia.org/wiki/Karl_Schiller

³³ Zob. Hans Speidel, [https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_Speidel_\(General\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_Speidel_(General))

Jaya McCloya zamieniony na 15 lat więzienia. 1.4.1954 r. został przedwcześnie zwolniony z więzienia dla zbrodniarzy wojennych w Landsbergu. Rozpoczął drugą karierę jako pracownik naukowy w firmie farmaceutycznej Boehringer Ingelheim. Swoje działania uzasadniał Fischer na rozprawie z 1946 r. w następujący sposób: „W tym czasie byłem żołnierzem, zależnym od bardzo ważnego szefa o silnej osobowości. Zostałem poinformowany w wyraźnym rozkazie, że głowa państwa zamówiła te eksperymenty w pilnej potrzebie dla medycyny praktycznej na froncie”³⁴.

* * *

Jussuf Murad Bey Ibrahim (1877-1953). Pediatria, uczestniczył w programie eutanazji w nazistowskich Niemczech.

Syn egipskiego lekarza i niemieckiej matki. W 1912 został mianowany profesorem nadzwyczajnym. W 1915 przeniósł się na katedrę Uniwersytetu Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu. Od 1917 był profesorem na nowo utworzonej katedrze pediatrii Uniwersytetu Friedricha Schillera w Jenie i do śmierci dyrektorem tamtejszego szpitala.

W okresie narodowego socjalizmu poparł ideologię nazistowską, ale nie został przyjęty do NSDAP z powodu arabskiego pochodzenia. Kierując szpitalem dziecięcym w Jenie, doprowadził do eutanazji nieuleczalnie chorych dzieci wysyłając najcięższe przypadki w swojej klinice do odpowiedzialnego za eutanazje oddziału dziecięcego w Stadtrodzie, wiedząc od 1943 r. o losie tych dzieci, dopuszczał do ich tam wysyłania.

W styczniu 1943 r. Został odznaczony Krzyżem Zasługi Wojennym II stopnia. W 1947 otrzymał doktorat honoris causa fakultetu Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Friedricha Schillera w Jenie i tytuł honorowego obywatela miasta.

W 1952 otrzymał nagrodę państwową NRD I klasy. Po rozprawie habilitacyjnej w styczniu 2000 r. o „unicestwieniu życia niegodnego życia” w okresie narodowego socjalizmu, uczestnictwo w tym Ibrahima stało się znane ogółowi społeczeństwa³⁵, a uniwersytet w maju 2000 r. przygotował raport z dochodzenia. Zgodnie z raportem „Klinika dziecięca Yussef Ibrahim” opublikowanej, siedem ciężko uszkodzonych dzieci zostało przeniesionych z kliniki

³⁴ *Fritz Fischer (Mediziner)*, [https://de.wikipedia.org/wiki/Fritz_Fischer_\(Mediziner\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Fritz_Fischer_(Mediziner))

³⁵ K. Zeiss, *Was heißt "Euth."*?, https://www.zeit.de/2000/12/Was_heisst_Euth_/komplettansicht

dziecięcej w Jenie [...] w latach 1941-1945 do Stadtrody i tam umarły”, [...] dla dwojga dzieci znaleziono napisane odręcznie przez Ibrahima pismo otwarcie sugerujące eutanazję³⁶.

* * *

Franz Josef Strauß (1915-1988). Nazistowski porucznik, premier w Bawarii, kilkakrotnie minister federalny.

Franz Josef Strauß był członkiem Narodowosocjalistycznego Związku Studentów (Nationalsozialistischer Deutscher Studentenbund: NSDStB), od 1937 r. Narodowosocjalistycznego Korpusu Motorowego, NSKK (Nationalsozialistischer Kraftfahrerkorps NSKK). Był urzędnikiem odpowiedzialnym za ideologię narodowosocjalistyczną w Sturm 23/M 6 w Monachium. W 1943 został awansowany na porucznika i był szefem Stabsbatterie oraz „oficerem dowodzenia wojskowego”. Po wojnie wielokrotnie okazywał sympatię dla SS. [...] W 1986 r. Strauß przyznał przekonanemu naziście i antysemitce Teodorowi Oberländerowi Bawarski Order Zasługi „jako znak uhonorowania i wdzięcznego uznania”³⁷.

Cytaty Straußa:

Co osobiście myślę o osiągnięciach jednostek Waffen-SS na froncie, wiecie. Mają oni oczywiście w mój szacunek dla niemieckiego żołnierza z ostatniej wojny światowej (Strauss w artykule w magazynie Der Freiwillige, Osnabrück, kwiecień 1959 r.).

Naród, który ma takie osiągnięcia gospodarcze, ma prawo nie chcieć więcej nic słyszeć o Auschwitz (Strauß w 1961 r.)³⁸.

* * *

Ernst Freiherr von Weizsäcker (1882-1951). Zbrodniarz wojenny.

³⁶ Zob. *Jussuf Ibrahim*, https://de.wikipedia.org/wiki/Jussuf_Ibrahim; *Jussuf Ibrahim*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Jussuf_Ibrahim

³⁷ A. Jordan, *op.cit.*

³⁸ A. Jordan, *op.cit.*: *Wie ich persönlich über die Leistungen der an der Front eingesetzt gewesenen Verbände der Waffen-SS denke, wird Ihnen bekannt sein. Sie sind selbstverständlich in meine Hochachtung vor dem deutschen Soldaten des letzten Weltkrieges einbezogen.*, (Strauß in einem Artikel in der Zeitschrift "Der Freiwillige – Kameradschaftsblatt der HIAG (SS-Hilfsgemeinschaft auf Gegenseitigkeit)", Osnabrück, April 1959) „Ein Volk, das diese wirtschaftlichen Leistungen erbracht hat, hat ein Recht darauf von Auschwitz nichts mehr hören zu wollen“, (Strauß im Jahre 1961). Im Jahre 1986 verleiht er dem überzeugten Nazi und Antisemiten, Theodor Oberländer, den Bayerischen Verdienstorden als „Zeichen ehrender und dankbarer Anerkennung“.

Był w Trzeciej Rzeszy w czasie, kiedy ministrami byli Konstantin Freiherr von Neurath i Joachim von Ribbentrop sekretarzem stanu w Ministerstwie Spraw Zewnętrznych (1938 do 1943), a następnie ambasadorem w Watykanie (1943 do 1945 r.). 30 stycznia 1942 r. został awansowany do stopnia generała brygady SS. Po zakończeniu wojny został oskarżony w Norymberdze za współuczestnictwo w deportacji francuskich Żydów do Oświęcimia, co zakwalifikowano jako zbrodnię przeciwko ludzkości. Został skazany przez Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze w 1949 r. za zbrodnie wojenne na siedem lat więzienia, ale już na początku 1950 r. zwolniony.

Jego syn, Richard von Weizsäcker, późniejszy szósty prezydent Niemiec (1984 bis 1994), bronił obok S. von Brauna swego ojca i przekonywał o jego całkowitej niewiedzy i niewinności. Twierdził zawsze później, do końca życia, że wyrok był *historycznie i moralnie niesprawiedliwy*³⁹.

* * *

Ernst Achenbach (1909–1991). Zbrodniarz wojenny.

Członek NSDAP w latach 1937–1945. *Podczas okupacji niemieckiej we Francji był od czerwca 1940 r. do końca kwietnia 1943 r. bliskim współpracownikiem ambasadora Niemiec Otto Abetz (najpierw sekretarzem przedstawicielstwa dyplomatycznego, następnie radcą przedstawicielstwa dyplomatycznego) na stanowisku szefa Departamentu Politycznego Ambasady. Między innymi angażował się w „problemy żydowskie”. W ramach tej działalności był odpowiedzialny za przeprowadzenie deportacji żydowskich z Francji do obozu w Auschwitz. Od 1950 członek Landtagu w Nadrenii Północnej-Westfalii, 1957-1976 członek niemieckiego Bundestagu, 1964-1977 członek Parlamentu Europejskiego*⁴⁰.

* * *

Hans-Adolf Asbach (1904–1976). Zbrodniarz wojenny.

W 1932 r., albo w 1933 r. wstąpił do NSDAP. Miedzy 1934 r. i 1935 r. został członkiem SA. W październiku 1940 r. będąc kapitanem powiatu (Kreishauptmann) został najwyższym cywilnym zarządcą powiatu Janów Lubelski. W marcu 1941 r. kazał przygotować obóz karny dla *migających się od pracy* i osób, które nie wypełniły poleceń lub

³⁹ Zob. A. Jordan, *op.cit.* oraz Ernst von Weizsäcker, https://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_von_Weizsäcker

⁴⁰ Ernst Achenbach, https://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Achenbach; Liste ehemaliger NSDAP-

obowiązków wobec okupantów. W lutym i czerwcu 1941 r. rozpoczął eksmisję około 2 200 polskich Żydów z miasta Kraśnik. Według jego własnych, powstałych w latach 40. zapisków, w podaniu o pracę kapitana powiatu, które złożył w Generalnym Gubernatorstwie, prosił właśnie o to stanowisko, ponieważ *w nieważnym miejscu nie mógłby dobrze służyć ojczyźnie*. A będąc kapitanem powiatu miał, jak zapisał, *samodzielne, niezależne, prawie despotyczne możliwości działania*. W sierpniu 1941 r. Asbach został starostą powiatowym w Brzeżanach, mieście położonym w powiecie galicyjskim, które stało się częścią Generalnego Gubernatorstwa po niemieckim ataku na Związek Radziecki. W Brzeżanach Asbach miał pod sobą ponad 20 niemieckich i około 30 do 40 polskich lub ukraińskich urzędników, za pomocą których miał egzekwować niemiecką politykę okupacyjną wobec około 350 000 mieszkańców regionu. W październiku 1941 r. Asbach zarządził zebranie dla Żydów mieszkających w Brzeżanach. 600 z tych, którzy przyszli, zostało zatrzymanych, za ich uwolnienie Asbach zażądał od społeczności żydowskiej miasta kontrybucję, na którą nie miał żadnej podstawy prawnej. Pomimo zapłacenia kontrybucji, aresztowanych Żydów rozstrzelano następnego dnia⁴¹.

Po wojnie był ministrem Spraw Społecznych, Pracy i Spraw Uchodźców oraz wicepremierem w Schleswig-Holstein⁴².

W inwentarzu archiwalnym IPN znajduje się akt o głównym tytule: *Główna Komisja Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - Instytut Pamięci Narodowej 1991-1999*, tytuł aktu: *[Album fotografii Prokuratury przy Sądzie Krajowym w Kilonii dotyczący niemieckiej okupacji Brzeżan w latach 1941–1943]*. Opis: *Album reprodukcji fotografii (tytuł zwyczajowy „Brzeżany”) przesłany do Polski przez Prokuraturę przy Sądzie Krajowym w Kilonii (Staatsanwaltschaft bei dem Landgericht Kiel, 2 Js 753/65) i włączony do akt sprawy DS 254/65/SL „Zbrodnie popełnione wobec osób pochodzenia żydowskiego na terenie powiatu Brzeżany 1941–1944, dotyczy **Adolfa Asbacha**, Wenera Beckera i innych”*. Zawiera zdjęcia z Brzeżan z okresu okupacji niemieckiej i fotografie przedstawiające starostę powiatu Brzeżany **Hansa Adolfa Asbacha** oraz innych urzędników i żołnierzy niemieckich z lat 1941-1943, pochodzące z oryginału albumu. Album zawiera 169 (oraz 2 dublety luzem) odbitek pozytywowych czarno-białych w formacie od 35×72 mm do 174×121 mm. Tematy zdjęć: *Krajobraz miejski; Sceny uliczne: jatki miejskie, wozy konne, żebracy; Sceny wiejskie: krajobraz, dworek, **Hans Adolf Asbach** i dr Ludwig Losacker na koniach, ruiny, wykop;*

⁴¹ Zob. *Hans-Adolf Asbach*, https://de.wikipedia.org/wiki/Hans-Adolf_Asbach

⁴² Zob. *Hans-Adolf Asbach*, [https://de.wikipedia.org/wiki/Hans-Adolf_Asbach#Ermittlungsverfahren_wegen_nationalsozialistischer_Gewaltverbrechen_\(NSG-Verfahren\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Hans-Adolf_Asbach#Ermittlungsverfahren_wegen_nationalsozialistischer_Gewaltverbrechen_(NSG-Verfahren))

*Samochód; Portrety indywidualne: Hans Adolf Asbach, Otto Gustav von Wächter, osoby nieznane; Zdjęcia grupowe; Spotkanie towarzyskie; Oddział żandarmerii; Uroczystości i spotkania urzędowe; Cmentarz; Tablica „Żydowska dzielnica, wstęp wzbroniony”; Fotokopie kart ze zdjęciami portretowymi; Ekshumacja [podkreślenia moje]*⁴³.

* * *

Werner von Barga (1898–1975). Zbrodniarz wojenny.

Do NSDAP wstąpił w 1933 r. W latach 1940-1943 był przedstawicielem Ministerstwa Spraw Zagranicznych przy dowódcy wojskowego w Belgii. Wiele lat lobbował w Belgii różne ruchy faszystowskie, by zidentyfikować i wykorzystać wśród nich chętnych kolaboracji. Uczestniczył w deportacji 10 000 belgijskich Żydów: W raporcie z 11.11.1942 r. do MSZ pisze: *ponieważ rozniosły się pogłoski o rzezi Żydów itd. z biegiem czasu przestali oni być posłuszni rozkazowi stawienia się do pracy, Żydzi byli wylapywani nalotami i pojedynczymi akcjami*. W lipcu 1943 r. został szefem II działu Polityki Departamentu Europy Zachodniej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a także w Departamencie Armia Obca Wschód (Abteilung Fremde Heere Ost). W 1944 r. był nadal zatrudniony w ambasadzie niemieckiej we Francji i kierował oddziałem w Gérardmer. Komisja śledcza pierwszego niemieckiego Bundestagu zdecydowała 18 czerwca 1952 r. przeciwko dalszemu zatrudnianiu go w służbie zagranicznej. Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych zareagowało na to urlopem przymusowym dla Barga. Po tym, jak Federalny Rzecznik Dyscyplinarny uznał oświadczenia odciążające go przez osoby trzecie, został on w 1954 r. mianowany zastępcą szefa departamentu polityki handlowej, a w 1958 r., powołany na stanowisko wysokiego urzędnika (Ministerialdirigent) w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. W latach 1960-1963 był ambasadorem w Iraku, a swoją karierę zakończył Wielkim Orderem Zasługi Republiki Federalnej Niemiec⁴⁴.

* * *

Günter Diehl (1916–1999). Podlegała mu propaganda i polityczne wiadomości nadawane w radiu w okupowanej Francji.

Wstąpił do NSDAP w 1939 r. i został przyjęty do MSZ. W maju 1941 r. został pracownikiem radia w okupowanej Belgii. W listopadzie 1941 r. został przeniesiony do filii

⁴³ *Inwentarz, archiwalny*, [http://inwentarz.ipn.gov.pl/showDetails?id=200941770&q=&page=15&url=\[grupaAktoworcyId=15%7CaktoworcaId=1054%7Ctyp=2\]](http://inwentarz.ipn.gov.pl/showDetails?id=200941770&q=&page=15&url=[grupaAktoworcyId=15%7CaktoworcaId=1054%7Ctyp=2])

⁴⁴ Zob. *Werner von Barga*, https://de.wikipedia.org/wiki/Werner_von_Barga#cite_note-3

niemieckiej Ambasady w okupowanej Francji, w Vichy. Podlegała mu tam nie tylko cała propaganda, ale także polityczne wiadomości. Kilkakrotnie meldował się dobrowolnie do Waffen-SS. Jego przełożony nie dopuścił do tego, żeby został zmustrowany, ponieważ Diehl jest *znakomitym narodowym socjalistą o nienagannym charakterze*. Został awansowany na attaché. W połowie 1944 r. wyjechał z uciekającym francuskim rządem Vichy do Sigmaringen i w końcu 1944 r. został oficerem łącznikowym Flamandzkiego i Walońskiego Komitetu Wyzwolenia i dywizji Waffen SS Flandria i Walonia. Po wojnie zaczął pracować jako dziennikarz w hamburskim dzienniku. W 1952 r. został znowu przyjęty do pracy w MSZ i kierował działem prasy sekretarza MSZ Waltera Hallsteina. Po czterech latach w ambasadzie w Chile wrócił do Niemiec i był przez sześć lat wysokim urzędnikiem biura prasowego i informacyjnego rządu federalnego, którym od 1967 r. kierował. Miał duży wpływ na politykę wielkiej koalicji pod rządami kanclerza Kurta Geорга Kiesingera. Kiedy nastąpiła zmiana rządu w 1969 r. przeszedł tymczasowo na emeryturę. Będąc zastępcą zwołanej w 1968 r. komisji do spraw Reform dla MSZ wrócił do pracy. Od 1970 do 1977 r. był ambasadorem w Neu-Delhi, a od 1977 do 1981 ambasadorem w Tokio. Od 1979 r. był przewodniczącym Niemieckiego Towarzystwa Studiów Azjatyckich, a od 1981 r. do 1987 r. Przewodniczącym Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej (Deutschen Gesellschaft für Auswärtige Politik e.V.). Został odznaczony w 1975 r. Wielkim Krzyżem Zasługi z Gwiazdą i Wstęgą Republiki Federalnej Niemiec, a w 1965 r. Odznaką Honorową za Zasługi dla Republiki Austrii, najwyższym austriackim odznaczeniem państwowym o randze orderu⁴⁵.

* * *

Günter Hellwing (1914–1996). Zbrodniarz wojenny.

Do NSDAP wstąpił w 1938 r., do SS w 1939 r. Był Hauptsturmführerem SS i należał do służby bezpieczeństwa SS. Był także szefem gestapo we francuskiej Marsylii i w 1943 r. uczestniczył w nalotach policji oraz w znacznym zniszczeniu starego miasta, wypędzeniu i aresztowaniu ich mieszkańców oraz deportacji ludności żydowskiej do obozów zagłady.

⁴⁵ Zob. *Günter Diehl*, https://de.wikipedia.org/wiki/G%C3%BCnter_Diehl

Po wojnie wstąpił do SPD i został szefem policji kryminalnej w Mülheim an der Ruhr. W SPD był początkowo w kierownictwie na prowincji, m.in. dostał się do parlamentu NRW w Dusseldorfie i wreszcie w 1958 r. znalazł się w federalnej egzekutywie partii⁴⁶.

* * *

Wilhelm Sievers (1896–1966). Burmistrz Brandenburga an der Havel. Odpowiedzialny za noc kryształową w tym mieście.

W 1937 r. został burmistrzem Brandenburga. Ponieważ Brandenburg był uważany był za *czerveną twierdzę*, Sievers prowadził szczególnie lojalną narodowosocjalistyczną politykę lokalną. *Zarzucono mu aktywny udział w pożarze synagogi przy Großen Münzenstraße i profanację cmentarza żydowskiego przy Geschwister-Scholl Straße w czasie tzw. nocy kryształowej w dniu 9 listopada 1938 r. Podczas pożaru synagogi wielu świadków widziało go w uniformie SS-Obersturmbannführera. Sievers zeznał później, że wstąpił do tej organizacji po rozkazie Heinricha Himmlera dzień wcześniej. Zajmował równocześnie wysoką pozycję w służbie bezpieczeństwa (SD) w Brandenburgu. Poza tym podporządkował sobie polityczny oddział brandenburskiej policji kryminalnej, której zarzucono straszne ekscesy przeciwko politycznie uwięzionym ludziom. Ponosi on odpowiedzialność za wysiłki w ostatnich dniach wojny w 1945 r., aby do ostatka bronić dawno przegrane miasto Brandenburg przed nadchodzącą Armią Czerwoną. Sievers odmówił ewakuacji miasta zagrożonego bombami, otwarcia magazynów żywności Wehrmachtu dla cierpiącej głód ludności. Mówi się, że jeszcze w ciągu ostatnich godzin groził żołnierzom egzekucją w razie dezercji. (...) Od 1947 Sievers pracował w kancelarii prawnej w Kilonii. Do CDU dołączył w 1949 r., którego przewodniczącym w Kilonii został w 1952 r. W 1951 został wybrany do rady miejskiej w Kilonii. W 1955 został prezydentem miasta Kilonii. W 1959 r. zrezygnował, ponieważ zaoferowano mu w nadchodzących wyborach miejsce na końcu listy i wystąpił z CDU. O jego przeszłość w czasie jego działalności jako polityka w Kilonii nigdy go nie zapytano. Po jego śmierci w 1966 r. Rada miasta Kilonii uhonorowała Sieversa – prawdziwego demokratę. W styczniu 2013 r. z powodu przeszłości Sieversa usunięto z ratusza jego portret z galerii byłych prezydentów miasta Kilonia⁴⁷.*

* * *

⁴⁶ Zob. *Günter Hellwing*, https://de.wikipedia.org/wiki/G%C3%BCnter_Hellwing

⁴⁷ *Wilhelm Sievers (Politiker)*, [https://de.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Sievers_\(Politiker\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Sievers_(Politiker))

Hans Troßmann (1906–1993). O jego działalności w czasie wojny zadziwiająco mało informacji.

Został członkiem NSDAP w 1935 r. Kierował Urzędem Kontroli Cen w Łodzi. Miał przy tym do czynienia z niemiecką administracją łódzkiego getta.

Po wojnie zarzucono mu, że podczas wojny był komisarzem ds. cen w getcie łódzkim. W swojej obronie Troßmann wyjaśniał, że to posądzenie nie ma podstaw, ponieważ takiego stanowiska w ogóle nie było. On jedynie kierował Urzędem Kontroli Cen w Łodzi i zajmował się również niemiecką administracją getta. *Sam nigdy nie byłem w tym getcie.*

Po wojnie wstąpił do CSU i został tam zastępcą sekretarza generalnego. W 1948 r. został sekretarzem Rady Parlamentarnej i 17 września 1949 r. powołany na stanowisko pierwszego dyrektora administracji federalnego parlamentu niemieckiego przy Bundestagu. Był na tym stanowisku ponad 20 lat, aż do emerytury. W 1965 r. został odznaczony Orderem Zasługi Republiki Federalnej Niemiec, a w 1965 przez Federalną Republikę Federalną Niemiec Wielkim Krzyżem Zasługi z Gwiazdą⁴⁸.

W Archiwum Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi jest założonateczka zatytułowana: *Hans Trossmann podejrzany o przestępstwo z art. 1 pkt 1 dekretu z dn. 31 VIII 1944 r., tj. o współdziałanie w deportacjach i wysiedlaniu ludności żydowskiej w Łodzi w l. 1940-1944* (sygnatura: IPN Ld 421/19, dawna sygnatura: Ds 64/67/Ld)⁴⁹.

⁴⁸ Zob. *Hans Troßmann*, https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_Tro%C3%9Fmann; Zob. Także *Verteidigung*, <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-46272094.html>

⁴⁹ Zob. *Żydzi polscy i Żydzi w Polsce - Archiwum Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi. OBUiAD w Łodzi*, <http://ipn.gov.pl/pl/form/r24904352,Hans-Trossmann-podejrzany-o-przestepstwo-z-art-1-pkt-1-dekretu-z-dn-31-VIII-1944.html>